

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Nr. 2 (6815)

• Trešdiena, 1998. gada 7. janvāris

• Cena Ls 0,18

Preiļu pagasta «Olūtu» māju saimnieks Andris Plivda uzskata, ka arī Latgalē, ja cilvēkam strādīgas rokas, var normāli saimniekot.

3. lpp.

Preiļu rajonu apmeklēja Zviedrijas organizācijas «Cerību zvaigzne» pārstāve Ingrida Berglunde, kura organizēja dāvanu vākšanu mūsu rajona ļaudīm.

• Attēlā: Ingrida Berglunde sarunā ar Martu Veitu, kura nodibināja sakarus ar «Cerību zvaigzni».

4. lpp.

ŠODIEN «NOVADNIEKĀ»

- ▼ Par sociālo aprūpi Līvānos → 2. lpp.
- ▼ Atrisinātas vairākas problēmas Latvijas pilsonības ieguvējiem → 2. lpp.
- ▼ Atbildam «Novadnieka» lasītājiem → 3. lpp.
- ▼ Svētku atskaņas → 5. lpp.

Gads ieiet sliedēs...

...un uzstājīgi noliek priekšā pienākumu, rūpju, atbildības, darbu smago vezumu. Pirmās darba nedēļas pirmā diena ne vienam nepaspēja samaitāt garastāvokli.

Antons Znotiņš, Sutru pagasta padomes priekšsēdētājs:

— Esmu sašutis. Kāpēc skolēni šodien nevar tikt savās skolās? Kāpēc netiek ar smiltīm kaisīti otrās pakāpes rajona nozīmes ceļi? Cauri mūsu pagastam ved lielā šoseja Preiļi — Rīga, tā nu gan tiek bēta un bēta. Uz citiem ceļiem ir vienienīgs ledus. Ledus dēļ nevar izbraukt pa ceļu Preiļi — Znotiņi — Raunieši — Kazuļi. Ar pagasta autobusu slidena ceļa dēļ nevarējām aizvest arī tos bērnus, kuri mācās Rudzētu internātpalīgskolā.

Emīlija Kokorīte, Saunas pagasta padomes priekšsēdētāja:

— Šorīt esmu jau norāta. Par to, ka sāka klejojošu suņu apkarošana. Paradoksāli, ka par suņiem nākas saņemt pārmetumus vienmēr. Vieni baras tādēļ, ka pagasta padome necinās pret suņu īpašniekiem, ka cilvēki tiek sakosti, nobaidīti. Kad sāk pievaldīt suņus, pretenzijas izsaka to īpašnieki.

Pirmā diena sākās arī ar to, ka izrakstīju miršanas apliecību kādai sievietei, kas nodzīvojusi līdz astotajam gadu desmitam. Pagasta padome šādos gadījumos piešķir 35 latu lielu pabalstu. Tiem, kam nav tuvinieku, apbedīšanai tiek piešķirti 50 lati. Tā bija pagājušajā gadā, kā būs šogad, vēl lemsim. Pērn varējām

atļauties arī 50 procentu apmērā apmaksāt pagasta iedzīvotāju slimnīcas vai zobu protezēšanas izdevumus.

Ļoti daudzi iedzīvotāji šodien netika tur, kur bija iecerējuši, jo slidena ceļa dēļ nekursēja autobuss. Bērni netika uz skolām. Mēs visi esam tādi paši nodokļu maksātāji kā tie, kas dzīvo ap Rīgu, kā tie, kuriem smiltiņas pabērtas uz ceļiem, uz ietvēm, bet diemžēl vienmēr jācieš tālāk laukos dzīvojošiem cilvēkiem.

Gaidu trešdien Preiļos paredzēto tikšanos ar zemkopības ministru. Gribu dzirdēt, ko viņš pateiks par zemniekus interesējošām lietām. Kas vajadzīgs zemniekam? Lai varētu pārdot savu saražoto produkciju un lai par to saņemtu naudu.

Gads sācies ar kārtējo cenu paaugstinājumu — benzīnam, elektroenerģijai. Sadārdzināsies produkcija.

Jānis Podskočijs, Pelēču pagasta padomes priekšsēdētājs:

— Pašas galvenās rūpes pašlaik — malkas sagādāšana nākošajai ziemai pagasta vecajiem, vientuļajiem iedzīvotājiem. Pagasta padome cenšas apmierināt katru iesniegumu, kurā lūgts palīdzēt malkas sagādē. Slikti, kas pagastam ļoti maz sava meža.

Malka jāsgādā arī Ārdavas pamatskolai, Ārdavas medpunktam, bibliotēkai. Pērn pagasts iegādājās savu motorzāģi, arī bezdarbnieku malkas gatavošanas darbiem pietiekoši. Taču stiprais atkusnis pašlaik padarījis neiespējamu iekļūšanu mežā.

Pelēču pagasts gadu mijā kļuva slavens

pa visu Latviju ar avīzē «Diena» publicēto rakstu par vientuļo un gados veco invalīdi Moniku Rubīni, kurai nav pat kur dzīvot, nav malkas.

Šos apstākļus nenoliedzu, par tiem pārliecinājāties vēlreiz abi ar savu vietnieku, 2. janvārī viņu apmeklējot mājās. Tikai gribu teikt, ka šī posta cēloņi ir nedaudz savādāki. Pirmkārt, nesaprotu, kāpēc tuvinieki viņu izdabāja laukā no veco ļaužu pansionāta, kurā savā laikā viņa bija ievietota? Otrkārt, bija cilvēki, kas no viņas dabūja mantoto mežu un kamēr šīs lietas kārtošana turpinājās, viņai gan jūmtu apjuma, gan maizi no veikala pienesā. Tikai tagad — ne vairs meža, ne aprūpes.

Treškārt, runājot par sausas malkas trūkumu. Malka viņai visriņķī — graustos pārvērtušās ēkas. Nebūtu nekādu problēmu norīkot cilvēkus, kas to sazāģētu un saskaldītu, bet viņa pie šiem prauļiem nelaiž ne tuvumā. Tā arī mokās ar no meža atvestu slapju malku.

Pagastā ir 42 iedzīvotāji, kam pāri astoņdesmit gadu. Nupat pa Ziemassvētkiem ar padomes lēmumu viņiem bija sagatavotas dāvanīņas par pieciem latiem katram. Citiem ir tuvinieki, citi vientuļi. Viņiem klājas bēdīgi. Vienīgā izeja varētu būt — pansionāts.

Arī ar Moniku Rubīni vēlreiz runāju par pansionātu, viņa par to pat dzirdēt negrib. Tur esot sliktāk nekā pie viņas. Bet apstākļus, kādos viņa dzīvo, pat aprakstīt nevar.

L.Rancāne

Latvijas jauno zemnieku klubs aicina uz Šveici

Lauksaimniecības konsultāciju biroja vadītāja Silvija Dreijere pastāstīja, ka Latvijas jauno zemnieku klubs janvārī komplektē grupu lauksaimniecības praksei Šveicē. Jau 16. janvārī Rīgā notiks pirmās pārrunas ar visiem braukt gribētājiem. Tāpēc tuvākajās dienās visi interesenti no Preiļu rajona var pieteikties lauksaimniecības konsultāciju biroja.

Cetrus mēnešus ilgā lauksaimniecības prakse Šveicē sāksies 1. augustā. Pretendentiem jābūt vecumā no divdesmit līdz divdesmit astoņiem gadiem, neprecētiem, ar lauksaimniecības izglītību un vācu valodas zināšanām. Šveicē viņi varēs papildināt zināšanas lopkopībā, graudkopībā, jauktā tipa zemnieku saimniecību vadīšanā, kā arī dārzkopībā, augļkopībā un māsaimniecībā.

Par neskaidrībām S.Dreijere lūdza zvanīt uz lauksaimniecības konsultāciju biroju pa telefonu 22391.

Valsts komisija Preiļu pilsētas attīrīšanas iekārtas pieņems 27. janvārī

Valsts komisija, kuras sastāvā būs Vides fonda, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, reģionālās vides pārvaldes pārstāvji, kā arī ģenerāluzņēmēj un apakšuzņēmējorganizācijas, uz Preiļu pilsētas jauno attīrīšanas iekārtu pirmās kārtas pieņemšanu un nodošanu ekspluatācijā ieradīsies 27. janvārī.

29. decembrī objektā bija ieradies darba komisija, kas vērtēja padarīto. Iekārtas jau uzstādītas, tika atzīts, ka to palaišanai ir labvēlīgi laika apstākļi. Pašlaik tiek veikti pēdējie iekšējās apdares darbi.

Kā informēja Preiļu pilsētas domes priekšsēdētājs Vladimirs Ivanovs, šogad turpināsies attīrīšanas iekārtu otrās kārtas celtniecība. Šim nolūkam no Vides fonda iedalīti 120 tūkstoši latu. Desmit procentus no summas jāfinansē pašvaldībai.

L.Kirillova

«Novadniekam» joprojām visvairāk abonentu

Uz šī gada 1. janvāri Preiļu rajonā laikrakstiem bija šāds abonentu skaits (pēc «Latvijas pasta» ziņām):

«Novadnieks»	4056
«Lauku Avīze»	3172
«Mana»	588
«Praktiskais Latvietis»	533
«Diena»	332
«Laba»	187
«Panorama Latvijai»	177
«Solis»	122
«Zeme» (krievu v.)	124
«Zeme» (latv. v.)	110
«Fakts»	112
«Latgales Laiks»	127
«Zemturis»	102

LATVIJĀ

■ No 1. janvāra par 2 santimetriem paaugstināts akcīzes nodoklis dīzeļdegvielai, petrolejai un svinu nesaturošam benzīnam. No 1. janvāra paaugstināts akcīzes nodoklis arī alkoholam — no 4 litriem par absolūtā alkohola litru līdz 4,1 latam. Līdz ar to var prognozēt, ka palielināsies gan degvielas, gan alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības cenas.

■ Valdības informācijas dienesta kļūdas dēļ masu saziņas līdzekļos, arī «Novadnieka» iepriekšējā numurā, neprecīzi uzrādīts veco PSRS pasu derīguma termiņš. Ar bijušās PSRS pasēm nepilsoņi varēs izbraukt no Latvijas līdz 1998. gada 31. martam, bet atgriezties tie varēs līdz 1999. gada 1. janvārim nevis līdz 30. jūnijam, kā publicēts.

■ Nacionālo Bruņoto spēku karavīri šogad saņems jaunus parādes formas tērpus, kuri būs vienādi gan armijas karavīriem, gan zemessargiem. Aizvadītā gada nogalē noslēdzies arī konkurss par lauka formas tērpu šūšanu.

■ Ministru kabinets Satversmes 81. panta kārtībā pieņēmis noteikumus ar likuma spēku par lēkšlietu ministrijas darbinieku ar speciālajām dienesta pakāpēm izdienas pensijām, kas paredz iespēju iekšlietu sistēmas darbiniekiem ātrāk doties pensijā. Noteikumi nosaka, ka tiesības uz izdienas pensiju ir tiem lēkšlietu ministrijas ierindas un komandējošā sastāva darbiniekiem, kam izdienas stāžs, sasniedzot 50 gadu vecumu, ir vismaz 20 gadi vai arī kuriem kopējais apdrošināšanas stāžs šajā vecumā ir 25 un vairāk gadi, no kuriem 12 gadi un 6 mēneši pavadīti dienestā lēkšlietu ministrijas sistēmā. Maksimālais izdienas pensijas apjoms būs 75 procenti no darba samaksas.

■ Ar 1. janvāri no 38 latiem līdz 42 latiem jeb par 10,5 procentiem palielināta minimālā darba alga. Šogad no valsts budžeta minimālās darba algas paaugstināšanai paredzēts izlietot 12 miljonus latu.

■ Uzņēmumu reģistrs šogad izveidos trīs jaunus reģistrus — bankrota reģistru, kustamās mantas ķīlas reģistru un laulāto mantisko līgumu reģistru.

■ LR Aizsardzības ministrija cer saņemt no ASV Nacionālās drošības aģentūras šifrēšanas iekārtu. Ar tās palīdzību iespējams garantēt drošus un konfidencialus sakarus starptautiskās militārās programmas «Partnerattiecības miera» dalībvalstīm.

■ Ministru prezidents Guntars Krasts pirmdien paziņoja, ka jumta līgums ar «Lattelekom» akcionāriem par šī uzņēmuma monopolstāvokļa laika samazināšanu tiks pārskatīts 1998. gada laikā. Premjers informēja, ka pie līguma pārskatīšanas strādā Satiksmes ministrijas un Privatizācijas aģentūras eksperti. «Lattelekom» monopolstāvokļa laiku paredzēts samazināt par 10 gadiem — no 2013. līdz 2003. gadam.

■ Rīgā, Kongresu namā svētdien pasniedza Latvijas ierakstu kompāniju gada balvas — metālmākslinieka Armanda Jēkabsona izgatavotos simboliskos «Zelta diskus».

Pēc nacionālās preses materiāliem

Redaktors Pēteris Pīzelis

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī.
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Dibinātājs un izdevējs — SIA «Novadnieks».
Redakcija». Direktore Tamāra Elste.

Izdevēja un redakcijas adrese:
Aglonas ielā 1, Priekš, LV-5301.

Tālr. 22059 (redaktoram un SIA direktori),
22305 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana), 22154, 21996 (korespondentiem). Fax
21759. Laikraksts iespiests SIA «Latgales
druka» Rēzeknē, Baznīcas ielā 28. Of-
setiespiedums.

Viena uzsk. iespaidloksne. Metiens 4530.
Pasūtījuma indekss 3033.

Par sociālo aprūpi Līvānos

Jau vairākus gadus Līvānos ir Latvijā augstākais bezdarba līmenis, kas nemitīgi palielina arī trūkumā nonākušo cilvēku skaitu. Lai arī pašvaldības mācīnš ir patukšs, tomēr pilsētas dome par saviem iedzīvotājiem cenšas rūpēties, kaut vai piešķirot piecus latus svētku reizē. Par sociālās aprūpes dienesta darbu aizvadītajā gadā «Novadniekam» stāsta Līvānu pilsētas domes sociālās aprūpes vecākā speciāliste Elizabete Žeimote.

— Kādas iedzīvotāju grupas visvairāk lūdz sociālo palīdzību?

— Pērn sociālajai palīdzībai bija iedalīts par 30 000 latu mazāk, nekā iepriekšējā gadā, tāpēc sociālo palīdzību esam spiesti sniegt mazākā apjomā.

Taču cilvēku lūgumi pēc palīdzības ir palielinājušies, jo pilsētā bezdarbnieku skaits ar katru gadu pieaug, arī pensionāru kļūst vairāk. Ir ļoti daudz cilvēku pirmspensijas vecumā, kas palikuši bez darba. Tiem ir sevišķi grūti, jo viņi darbu atrast vairs nevar, ienākumu arī nav nekādu.

Palīdzību lūdz arī māmiņas, kuras vienas audzina bērnus vai kurām ir vairāki bērni, arī daudz bērnu ģimenes, lai gan tās savas problēmas atrisina labāk nekā mazskaitlīgās.

— Kādām vajadzībām 1997. gadā ir iztērēts visvairāk līdzekļu?

— Dzīvokļu pabalstiem, jo iedzīvotājiem ir lielas problēmas ar apkures un komunālajiem maksājumiem. Šim nolūkam budžetā bija paredzēti 25 318 lati. Otrā lielākā summa, kuru esam iztērējuši, — pabalsti malkas iegādei arī tiem vientuļajiem pensionāriem, kas dzīvo personīgajās mājās un paši saviem spēkiem nevar atrisināt šos jautājumus. Tam esam izdevuši 11 420 latus.

Vecie cilvēki daudz slimo un ārstējas pilsētas slimnīcā, arī tiem palīdzam, tāpat zobu protezēšanu apmaksājam līdz piecdesmit procentiem. Trūcīgām ģimenēm par ārstēšanos stacionārā apmaksājam 50 procentus no slimnīcas izdevumiem.

Mājas aprūpei šogad esam izlietojuši 4335 latus. Tie ir ikmēneša pabalsti — 7,50 lati katram vecajam un vientuļajam cilvēkam, kurš pats nespēj aiziet uz veikalu un sevi apkopt. Tiem cilvēkiem, kas viņiem palīdz, arī ir paredzēta šī atlīdzība.

Pirmajā pusgadā pārskaitījām Līvānu 1. un 2. vidusskolai 4529 latus, lai apmaksātu brīvpusdienas bērniem, kuru vecāki nespēj samaksāt pusdienu naudu skolā vai arī ļaunprātīgi to nedara. Mums tomēr ir svarīgi, lai šiem bērniem būtu iespēja paēst vismaz vienreiz dienā siltas pusdienas.

— Vai ir bijuši arī kādi īpaši pabalsti?

— Īpatnējs ir pabalsts veselības apdro-

šināšanai, lai maksātnespējīgie vecāki varētu apdrošināt bērnu, kuram nepieciešama ilgstoša medicīniskā palīdzība. Šis pabalsts palīdzina bērna ārstēšanos.

— Kādos gadījumos pabalstus līdzekļu trūkuma dēļ samazinājāt?

— To, kas ir paredzēts, esam centušies izpildīt. Varbūt mazāk esam piešķirūši naudu malkas iegādei. Iepriekšējā gadā tam bija atvēlēta lielāka summa, tajā ietilpa arī malkas piegāde mājās, un bezdarbnieki daudzos gadījumos palīdzēja malku sazāgēt. Pērn naudu piešķirām tikai malkas iegādei, šai ziņā pabalsts ir samazinājies. Toties varējām apmaksāt slimnīcas izdevumus iedzīvotājiem. Pārskaitījām naudu slimnīcā arī tajos gadījumos, kad cilvēki maksātnespējas dēļ ir palikuši parādā naudu par ārstēšanos stacionārā. Visvairāk tas attiecas uz bērnu ārstēšanās izdevumiem.

— Vai jūs pilnībā kontrolējat situāciju sociālās palīdzības jomā?

— Šobrīd mūsu uzskaitē ir trīsdesmit ģimenes, kurās ir divi vai vairāki bērni, kas dzīvo ļoti trūcīgos apstākļos. Izņemot bērnu pabalstu, citu ienākumu viņiem nav. Tiek veikta atsevišķa uzskaitē par nelabvēlīgajām ģimenēm, — tādas ir ap divdesmit. Tām mēs sekojam līdz gan ar skolotāju palīdzību, gan paši saviem spēkiem. Šobrīd nav tā, ka kāds cilvēks pilsētā būtu atstāts novārtā. Palīdzam, cik spējam.

M.Dziesma

Balvas par glītākajiem skatlogiem izdalītas

Aizvadītā gada iepriekšpēdējā dienā Preiļu pilsētas domē noslēdzās konkurss par glītāko skatlogu un iekštelpu noformējumu, sagaidot Ziemassvētkus un Jaungadu. Balvas (dome šim mērķim bija iedalījusi 100 latus) saņēma veikali «Ģimenīte», «Spiro», tika atzīmēti KSS «Turība» veikalu noformējums, kā arī personīgi KSS «Turība» mākslinieka Kazimira Anspoka ieguldījums. Par jaukāko iekštelpu noformējumu balvas tika piešķirtas arī sporta klubam «Cerība» un kinoteātrim «Ezerzeme».

Konkursa gaitu un rezultātus vērtē Preiļu pilsētas domes priekšsēdētājs Vladimirs Ivanovs:

— Vērtēšanas komisija atzina, ka Preiļu uzņēmēji šogad bija pacenkušies. Sagaidot svētkus, pilsētas veikalu skatlogi un arī iekštelpas izskatījās daudz pievilcīgāki. Tomēr pilsētas sakopšanā esam tikai pašā darbu sākumā, kad veikalu un iestāžu noformējums svētkos liekas kā notikums. Ļoti ceru, ka šogad būs centīgāki, ka pilsēta izskatīsies glītā arī ikdienā, bet svētkos veikalu skatlogi un

fasādes mūs visus pat pārsteigs.

Ceru, ka lielāka būs arī Preiļu iedzīvotāju atsaucība, ka republikas konkursā par glītāko veikalu noformējumu šogad piedalīsies arī mūsu pilsētas tirdzniecības iestādes. Turpmāk noteikti atbalstīsim tos privāto uzņēmējus, kuri veidos visām mūsdienu prasībām atbilstošus, modernus un glītus veikalus. Esmu pārliecināts, ka līdzīgi konkursi pilsētā būs arī turpmāk. Īpaši nozīmīgi tie būs šogad, pilsētas jubilejas gadā.

L.Kirillova

Pagājušajā gadā atrisinātas vairākas problēmas Latvijas pilsonības ieguvējiem

Decembra sākumā «Novadnieks» publicēja informāciju par izmaiņām Ministru kabineta noteikumos par valsts nodevu naturalizācijas gadījumā. Tomēr daudzi Preiļu rajona iedzīvotāji lūdz sīkāk pastāstīt par jaunajām izmaiņām valsts nodevas maksāšanā un to, kā tiks atvieglota sarežģītā zināšanu pārbaude. Par to stāsta Naturalizācijas pārvaldes Rēzeknes reģionālās nodaļas vadītāja Rita Zommere.

Pašlaik daudz diskutē par nepilsoņu naturalizāciju, par to, ir vai nav nepieciešams mainīt pilsonības likumu, par iedzīvotāju attieksmi pret valsti notiekošajiem procesiem. Šķiet gan, ka tuvākajā laikā nav gaidāmas ne būtiskas pilsonības likuma izmaiņas, ne arī naturalizācijas procesa strauja paātrināšanās. Tomēr, neskarot pilsonības likumu, pērn risinājumu ir raduši vairāki sasāpējuši jautājumi, kuri līdz šim radīja nopietnas problēmas daļai no tiem cilvēkiem, kuri vēlējas iegūt Latvijas pilsonību.

«Novadnieka» lasītāji jau ir informēti par to, ka 1997. gada 2. decembrī Ministru kabinets pieņēmis jaunus noteikumus par valsts nodevu naturalizācijas iesnieguma iesniegšanai. Tie gan neparedz pamatnodevas samazināšanu (tā paliek iepriekšējā līmenī — 30 lati), taču paplašina personu loku, kuras tiek atbrīvotas no valsts nodevas vai kurām tā tiek samazināta.

Ja agrāk no valsts nodevas tika atbrīvotas

tikai politiski represētās personas un pirmās grupas invalīdi, tad tagad — arī bāreņi un bez vecāku gādības palikušie bērni.

Vecie noteikumi paredzēja iespēju atbrīvot no valsts nodevas trūcīgos pensionārus. Jaunajos noteikumos šī iespēja izslēgta, taču naturalizācijas pārvaldes priekšnieks ir tiesīgs samazināt valsts nodevu visām personām (tajā skaitā arī pensionāriem), kuras saskaņā ar likumu atzītas par trūcīgām.

Valsts nodeva pensionāriem un otrās grupas invalīdiem tāpat kā agrāk noteikta 15 latu apmērā. Taču jaunie noteikumi tādā pašā nodevu paredz valsts akreditēto vispārīglobojošo skolu skolēniem un arodizglītības un vidējās speciālās izglītības mācību iestāžu audzēkņiem. Protams, gan skolēnam vai audzēknim no trūcīgas ģimenes, gan trūcīgam pensionāram ir iespējams samazināt šo summu.

Vēl pirms gada daudz dzirdējām par sarežģītajām zināšanu pārbaudēm, grūtajiem teksta izpratnes testiem. Taču tagad naturalizācijas pārvaldes metodiskās daļas speciālisti jau veikuši zināšanu pārbaudes saturu optimizāciju. Piemēram, vidējās mācību iestādes absolventam šīs pārbaudes grūtības nesagādā.

Galvenā problēma paliek latviešu valodas zināšanu pārbaudes rakstu daļa gados veciem cilvēkiem. Tomēr atcelt šo prasību var tikai mainot pilsonības likuma normu.

Lai atvieglotu gatavošanos zināšanu pārbaudēm, 1997. gadā tika sagatavotas me-

todiskās rekomendācijas gan latviešu valodā, gan vēsturē un konstitucionālajos jautājumos. Bet pavisam nesen izdevniecība «Pangloss» (Igaunija) sadarbibā ar naturalizācijas pārvaldi laidusi klajā latviešu sarunvalodas audiovideokursu «Atkal mājās — Latvijā», kas domāts visiem, kuri vēlas apgūt latviešu sarunvalodu un sagatavoties pilsonības iegūšanas zināšanu pārbaudēm.

16. decembrī Rēzeknes 6. vidusskolas latviešu valodas centrā notika šī mācību līdzekļa prezentācija. Skolotāji, kuri jau bija iepazīnušies ar audiovideokursu, atzina, ka tā izmantošana radīs priekšnoteikumus latviešu valodas brīvai apguvei gan strādājot ar auditoriju, gan mācoties patstāvīgi.

Gan metodiskās rekomendācijas, gan kurss «Atkal mājās — Latvijā» ir nopērkams tikai naturalizācijas pārvaldes reģionālās nodaļas un filiālēs (Preiļos tā atrodas Raiņa bulvāri 19, 12. kabinetā, apmeklētāju pieņemšana otrdienās un ceturtdienās no pulksten 10.00 līdz 14.00).

Ar 1998. gada 1. janvāri atvērta vēl viens «naturalizācijas logs», un Latvijas pilsonību var iegūt Latvijā dzimušas un pastāvīgi dzīvojošas personas līdz 30 (ieskaitot) gadu vecumam. Sīkāku informāciju, kā arī individuālās konsultācijas visos ar naturalizāciju saistītajos jautājumos var saņemt naturalizācijas pārvaldes Preiļu filiālē personīgi vai pa telefonu 21723.

Publicēšanai sagatavoja L.Kirillova

Šeit ir vajadzīgas strādīgas rokas

Apmeklējot lauku saimniecības, kopā ar lauksaimniecības departamenta speciālistiem vērām Plivdu ģimenes mājas durvis.

Glēznainā dabas nostūrī, Preiļu pagasta «Olūtu» saimniecībā saimnieko māte un dēls — Antoņina un Andris Plivdas. Agri zaudējusi vīru, izturīgā un uzņēmīgā māmuļa viena uzaudzinājusi septiņus bērnus: sešus dēlus un meitu. Savus bērnus viņa nebeidz vien slavēt:

— Visi man ir labi un atsaucīgi. Kad bija mazi, reiz palika viena konfekte, viņi to sagrieza deviņās daļās. Tur pat nebija ko ēst, bet nevienam neienāca prātā, ka varētu darīt citādi. Es viņiem vienmēr mācīju sliktus ceļus neiet un arī kukainīti savā ceļā nesamīt. Viņi paši redzēja, cik man grūti jāstrādā, veicu visus vīriešu un sieviešu darbus. Viena nopļāvu trīs hektārus pļavas, sienu ar bērniem natiņās nesām mājās, jo zirga mums nebija. Arī kolhozā bija jāiet, bet bērni bija mazi, ņēmu viņus uz lauka līdz.

Tagad jaunatne ir daudz vārgāka. Ja es būtu jaunāka, visu viena apdarītu, taču tagad vairs nevaru. Mājas darbus veicam divatā ar dēlu. Govis slauc Andris, bet sestdienās, svētdienās, arī siena laikā atskrien pa reizei vedeklas un dēli, cik nu viņi var.

— Vai domājat savu saimniecību paplašināt?

Antoņina Plivda:

— Šeit vairs neko nevar paplašināt, jo zemes ir par maz. Tā arī nav auglīga, jo ir smilšaina augsne, bet kadastrālā vērtība augsta.

Jānis Vucēns, rajona lauksaimniecības departamenta direktors:

— Zemes kadastrālā novērtēšana notiek Rīgā, pie galda. Vispirms pēc kartes izvērtē, cik tālu saimniecība atrodas, piemēram, no Preiļiem, cik — no šosejas. Taču šie aprēķini notiek, skatoties kartē un ņemot vērā piebraucamā ceļa stāvokli vai zemes faktisko auglību. Šeit tā ir sliktāka nekā kādā tālākā nostūrī, bet kadastrālais novērtējums būs lielāks, jo Preiļi ir tuvu.

Lai šo kļūdu labotu, var izsaukt no Rīgas speciālistus, lai viņi zemi novērtē uz vietas. Taču tas dārgi maksā, labāk kādu gadiņu pagaidīt.

Antoņina Plivda:

— Sienu jau mums pietiek, ganības ir labas un lopi ir paēduši. Cūkkopība gan pelņu nenes, cūkas vairs neturēsim.

Andris Plivda:

— Lai cūkkopība nestu pelņu, ir jātur vismaz trīsdesmit cūkas, kuru mums nav. Izdevīgāk ražot pienu. Esam paņēmuši 140 akciju sabiedrības «Preiļu siers» akcijas, drīz beigsim par tām maksāt, tad būs vieglāk.

— Kur jūs realizējat savu produkciju?

Andris Plivda:

— Veikalos, brālim arī pieder veikals, tur daudz ko pārdodam. Kartupeļus pa-

● Antoņina Plivda: «Dēli mani klausā, ne dzer, ne pipē. Viņi šai dzīvē «nepazudis».» Andris: «Man jau pagastā teica: «Tu par daudz tos lopus turi priekš tās zemes.»»

● Mēs katru gadu kaut ko būvējam. Iesākām ar šķūni 1991. gadā, teica Andris.

gājušajā vasarā vedām pat uz Rīgu.

Pienu sākumā vedām uz veikaliem, jo toreiz nebija naudas un tā bija nepieciešama uzreiz. Tagad nododam siera rūpnīcā.

— Kā jūs sadalāt mājas darbus?

Antoņina Plivda:

— Abi visu darām kopā. Kad dēls remontēja traktoru, vajadzēja nomainīt motoru. Andris viens to nespēja izdarīt. Lai gan es tās detaļas nepazīstu, tomēr nācās iet dēlam palīgā. Viņš turēja, bet es skrūvēju. Ja man kāds būtu teicis, ka es vecumā mainīšu traktoram detaļas, nemūžam neticētu.

Ja redzu, ka dēli mašīnu nevar iedarbināt, eju un pastumju.

— Vai Andrim ir nācies darīt kaut ko pēc sava prāta, pretēji jūsu gribai?

Antoņina Plivda:

— Jā, Andris gribēja pāriet uz divām lopu barošanas reizēm, jo viņam bija ļoti daudz visādu darīšanu un pusdienlaikā atbraukt lopus pabarot nebija laika. Es jau drusciņ pabāros, bet tad redzēju, ka viņš tiešām ir ļoti aizņemts, bet es viena netieku galā. Tā arī pārgājām uz divām barošanas reizēm, nekādas vainas.

Silvija Repše, lauksaimniecības departamenta vecākā referente:

— Ja spēj govīm iedot to barību, kas tām ir nepieciešama, tad ar divām barošanas reizēm pietiek.

— Vai jūs būtu gatavi eksperimentēt ar jaunām lopu šķirnēm?

Andris Plivda:

— Mēģinām dažādot barību. Dodam skābsienu. Jau otro gadu iztiekam bez bietēm, jo tās izslaukumu neceļ. Govīm dodam tikai sienu un spēkbarību. Pietiek ar to, ko paši izaudzējam. Galvenais — jābūt labam sienam. Tā kā šogad man ir jau divi traktori, tad sienu varēsim ātrāk sagatavot.

— Kā jums veicas ar būvniecību?

Andris Plivda:

— Šogad uzcēlu jaunu pagrabu. Tas ir ērts, varēs iebraukt ar mašīnu. Esmu iestādījis ābelīdāru. Kad ābelītes paaugšies, būs kur glabāt ražu. Mums ir vēl viens — mazais pagrabs. Tā kā ābolus un saknes turēsim atsevišķi. Vīrs jaunā pagraba esmu ielāņojis celt māju.

Būvējamies katru gadu. 1991. gadā iesākām ar šķūni, tad uzcēlu mazo šķūni tehnikas glabāšanai. Vēl ir jāmaina kūtij jumts un jāieliek griesti. Darba ir ļoti daudz, visu uzreiz nevar paspēt.

M.Dziesma
J.Silicka foto

«NOVADNIEKS» — LASĪTĀJS

Jūs vēlaties paziņot par kādu interesantu notikumu vai nebūšanām savā pagastā, pilsētā? Jūs vēlaties ar avīzes starpniecību saņemt atbildi uz Jūs interesējošu jautājumu? Zvaniet «Novadniekam» ik darbdienu no plkst. 10.00 līdz 11.00 pa tālruni

21759!

Jautājums. Kāpēc Līvānos uz Ziemassvētkiem dome represētajiem pilsoņiem un invalīdiem izmaksāja pa Ls 5, bet Preiļos ne?

Atbild Preiļu pilsētas domes deputāte Anna Erta:

— Nauda, ko izmaksāja Līvānu pilsētas dome, nav nekāds valsts noteikts obligāts pabalsts. Droši vien, Līvānos finansiālā situācija pilsētas budžetā nav tik saspringta un viņi varēja atļauties šādu Ziemassvētku dāvanu. Mūsu pašvaldības rocība tādas dāvanas represētajiem, invalīdiem un vientuļajiem pensionāriem nevarēja piedāvāt.

Divdesmit latī tika piešķirti represēto kluba Ziemassvētku pasākuma organizēšanai, kā arī apmaksājām garīgās mūzikas koncerta Preiļu Valsts ģimnāzijā izdevumus. Atliek cerēt, ka gada beigās domes kasē būs vairāk līdzekļu, lai nākamās Ziemassvētkus sagaidot, mēs varētu sniegt nelielu materiālu palīdzību mazturīgākajiem pilsētas iedzīvotājiem.

Jautājums. Dzīvoju kooperatīvajā mājā. Tagad dzīvokļus privatizē arī mājās, kas ir pašvaldības pārziņā. Vai Preiļu pilsētas dome nevar savā paspārnē pārņemt arī kooperatīvās mājas, jo tad mums nevajadzēs maksāt, lai uzturētu pašiem savu «kantori»?

Atbild Preiļu pilsētas domes priekšsēdētājs Vladimirs Ivanovs:

— Nē, nevar. Arī tajās pilsētas mājās, kur dzīvokļi tiek privatizēti vispārējā kārtībā, drīzumā tik un tā nāksies veidot pašiem savas mājas apsaimniekošanas biedrības. Tas būs apmēram tas pats, ko jau pirms gadiem desmit vai piecpadsmit izveidoja dzīvokļu kooperatīvi. Tātad dzīvokļu kooperatīvu dalībnieki jau ir krietnu soli priekšā pārējiem.

Jautājums. Kāpēc Preiļu pilsētas dome piešķir prēmijas bērnu dārzu vadītājiem, bet ne audzinātājiem?

Atbild Preiļu pilsētas domes ekonomiste Lidijsa Kivleniece:

— Saskaņā ar Ministru kabineta 1997. gada 12. augusta noteikumiem Nr.303 Preiļu pilsētas dome saņēma 1545 latos bērnu dārzu vadītāju un darbinieku vienreizējām piemaksām. Balstoties uz likumu «Par pašvaldībām», kurā norādīts, ka iestāžu vadītājiem piemaksas noteikt ir tiesīga pilsētas dome, 3. decembra domes sēdē vienreizējās piemaksas arī tika noteiktas abu pilsētas bērnu dārzu vadītājiem. Pārējiem bērnu dārzu darbiniekiem piemaksas tika noteiktas ar iestādes vadītāju pavēlēm un tika izmaksātas kopā ar darba atalgojumu.

L.Kirillova

Apsveikumi «Novadniekam»

«Novadnieku» Ziemassvētkos un Jaunajā gadā sveica:

izglītības un zinātnes ministrs Juris Celmiņš,
ārlietu ministrs Valdis Birkavš,
satiksmes ministrs Vilis Krištopans,
zemkopības ministrs A.Rāviņš,
6. Saeimas deputāts Kārlis Leiškalns,
6. Saeimas deputāts Pēteris Tabūns,
6. Saeimas deputāts Ernests Jukāns,
6. Saeimas Preses dienests,
Latvijas Privatizācijas aģentūra,
Savienības «Latvijas ceļš» valde,
Latvijas Nacionālā opera,
Lietišķās informācijas centrs,
žurnālu «Zeltene», «Lauku Dzīve» un «Biroja XXI» vārdā
Ulvis Ābiķis,

Balvu laikraksta «Vaduguns» kolektīvs,
Jēkabpils laikraksta «Brīvā Daugava» kolektīvs,
Daugavpils laikraksta «Latgales Laiks» kolektīvs,
Latvijas Žurnālistu savienības priekšsēdētāja
L.Azovska,
Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdis
A.Jaunsleinis,
Daugavpils novada Uzņēmējdarbības atbalsta centrs,
Nevalstisko organizāciju centrs,
TSC grupas īpašnieku un darbinieku vārdā direktors
Pēteris Mārtužs,
Latvijas Unibankas prezidents A.Bērziņš,
Latvijas Unibankas Preiļu filiāle,
firms «Bioefekts» vadītāja, Dr. biol. A.Lielpētere,
MEDIA HOUSE RIGA,
firms «Latvijas Tālrunis» direktors Aigars Lazdāns,
Latvijas Krājbanka,
izdevniecība «Santa» un žurnāls «Ieva»,

Latvijas Mediju mācību centrs un tā vadītāja Anita Kehre,
ziņu aģentūra «LETA»,
a/s «Preiļu siers» un valdes priekšsēdētājs Jāzeps Šņepsts,
Līvānu pilsētas domes priekšsēdētājs Visvaldis Gercāns,
«Līvānu televīzija» un tās direktors Jāzeps Brencis,
Aglonas pagasta padome,
Preiļu lauksaimniecības konsultāciju biroja kolektīvs,
Preiļu rajona skolu valdes kolektīvs,
Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs,
Preiļu rajona galvenās bibliotēkas kolektīvs,
Preiļu bērnu un jauniešu centra kolektīvs,
Preiļu «Foto Maks»,
Daugavpils Reklāmas aģentūra,
konsultatīvais centrs «Māra-S»,
reklāmas aģentūras «LaRek» radošais ansamblis,
i/u «Vidzemes tekstils» vārdā A.Kažociņš.

Vaigu vaigā ar trūkumu, slimību, vientulību...

Ar savu kluso un vientuļo sāpi simtiem un simtiem cilvēku palika vieni starp četrām sienām, apkārt valdot dāvanu, eglīšu, mūzikas, svētku jautrajam kņadai. Bija mājas, kurās svētku vecītis tā arī neiegriezās, bet bija durvis, pie kurām pašā svētku priekšvakarā pieklausījās cilvēki, nesdami sveicienus no tālā zemē dzīvojoša Santa Klaus.

Zviedrijā pastāv organizācija «Cerību zvaigzne», kas valdības atbalstīta, veic cildenu misiju — organizē palīdzības sniegšanu trūkcietējiem ārpus savas valsts robežām. Šīs organizācijas vārds ne reizi vien minēts mūsu avīzē. Tās koordinatori Latvijā — Velku ģimene — kopš 1994. gada, kad Preiļu medicīnas darbinieki uzsāka kontaktus ar organizāciju, ir mērojuši ceļu uz Preiļiem. Dažāda veida materiālā palīdzība ir sniegta trūcīgā nonākušām ģimenēm, slimiem bērniem, ar atsevišķām ģimenēm uzņemti tik cieši kontakti, ka tās ir uzņemtas ciemos pie zviedriem.

Arī šogad, īsi pirms Ziemassvētkiem Preiļu slimnīcā ieradās «Cerību zvaigznes» pārstāvji, atvedot dažādus dāvinājumus. Tiem bija norādītas konkrētas adreses. Ar slimnīcas transportu medicīnas darbinieki sūtījumus izvadāja pa mājām, vienā no šādiem braucieniem līdzī aicinot arī «Novadnieka» korespondentus.

Pilsētas centrs, krustojums, drāžas mašīnas un steidzas cilvēki, apkārt darbojas visdažādākās iestādes un veikali, un tepat — baltu ķieģeļu na-

miņš, kurā vientuļi un nespēcīgi savas dienas vada Jekaterina Oļševska. Piepūli prasījusi pat aizstaigāšana līdz durvīm un to atvēršana. 74 gadus vecajai sievietei ar steigu jāapsēžas. Taču viss tīrs un sakopts, silts. Saimniece stāsta, ka par to rūpējoties brāļa sieva, kurai gan pašai jau septiņdesmit gadu uz pleciem. Brāļa pieaugušie bērni arī neaizmirstot. Produktus no veikala, malku plītij sagādājot tuvinieki. Bet veselība tāda, ka gandrīz visa pensijas nauda aiziet zālēm. Uz pansionātu labprāt brauktu, saka sirmā sieviete, kuras darba mūžs kādreiz aizritējis kombinātā, adot jaku simtus, bet pansionātā tik lielas istabas. Vairākiem jādzīvo kopā. Vai arī slimnīcā būtu jāpagul, visai slikti ar veselību, viņa saka, bet man bail no pelēm, kas naktī skraida palātās... Visu klātbūtnē tiek atvērta zviedru ģimenes sarūpētā kaste. Pacijas ar makaroniem, miltiem, cukuru, kakao, eļļas pudele, saldumi, svecas.

69 gadus vecais Vitolds Gžibovskis dzīvo daudzstāvu nama vienistabas dzīvoklī. Viņš neprot sevi aprūpēt, tikt galā ar drēbēm, traukiem vai istabas kopšanu, tāpēc kopīgais iedzīves un dzīvokļa izskats ir vairāk nekā bezcerīgs. Tikko remdeni radiatori. Vecais vīrs vatenī un veltenos, ausaini galvā. Tuvinieki esot miruši. Visa haosa vidū uz galda — divi trauciņi ar krāsainām papīra puķēm un starp tiem — krucifikss ar Pestītāju. Izejot no šī dzīvokļa, liekas, ka teikt — laimīgu Jauno gadu — būtu nīrgāšanās. Tas nebūs laimīgāks. Sargeņģeli, klāj pār šiem cilvēkiem savu saudzējošo spānu!

● Bērnudārza «Pasaciņa» vadītāja Janina Švalbe (vidū) pateicas Zviedrijas organizācijas «Cerību zvaigzne» pārstāvim Kristeram Andersam par bērnu invalīdu grupai atvestajām dāvanām. No labās — organizācijas koordinatore Latvijā — Liāna Velka.

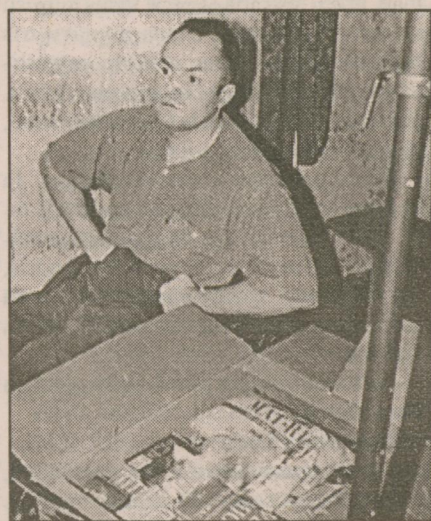
Marija Vaivode kādreiz uzaudzinājusi divus dēlus. Viens no viņiem traģiski gājis bojā. Otrs dzīvo rajona otrā malā, pašam liela ģimene. Māti gan apciemo un palīdz tai, tomēr vientuļi viņai vienai savā mājā. Viņai jau 88 gadi. Rokas kustējās visu mūžu. 11 gadus auklējusi svešus bērnus. Šis laiks pensijas stāžā nav ieskaitīts. Strādājusi dažādās iestādēs. Tagad viņa bieži redzama pie Preiļu tirgus vārtiem, piedāvājot pašas adītas zeķes, cimdus. Tie nav spilgtās krāsās, bet cieši un glīti saadīti gan. Pati vienmēr kārtīgi saģērbusies. Un mājās, no ciemiņiem apmulsusi, te sien vienu lakatiņu, te meklē citu, skaidāku. Pieradusi, kā tālajā jaunībā, kad blakus savam vīram, K. Ulmaņa apsardzes štāba rotas karavīram, vajadzēja smalki uzcirsties. Pie sienas portretā redzamais brašais jaunais vīrietis formā savu galvu nolīcis divu lielvalstu attiecību skaidrošanai par godu Kurzemes katlā, un jau kurš gadu desmits Vecgada nakts zvaigznēs nolūkojas no Tukuma brāļu kapiem.

Anastasija Bogdanoviča, skolotāja, vēl šodien būtu klasē, pie tāfeles. 1. janvārī viņai apritēja 55. mūža gads. Pat valdība uzskata, ka šādos gados sievietes vēl var darbu kalnus gāzt, ar likumu pabīdot pensijas vecumu uz priekšu. Asinsizplūdums smadzenēs sievieti pārvērtā par pirmās grupas invalīdi. Ārsti uzskatīja — gadījums bezcerīgs. Bet šodien saka, — viņas vīrs Jānis Bogdanovičs ir veicis vairāk nekā iespējams. Bezgala uzcītīga un pašai ziedzīga kopšana ir darījusi brīnumus. Anastasija spēj runāt, vēl vairāk — vīra balstīta, jau vairākas reizes dienā spēj pastāvēt pati uz savām kājām, un meitai, arī skolotājai, tas ir pats lielākais svētku prieks. Un lielam liela cerība. Ka pienāks diena, kad māte pati piecelsies no smagās slimības gultas. Pricējoties par zviedru atsūtīto paciņu, viņi izteic arī biklu lūgumu — varbūt ir iespējams dabūt papildierīci, ar kuru šādiem invalīdiem vieglāk atgūt kustības un staigāšanas spējas.

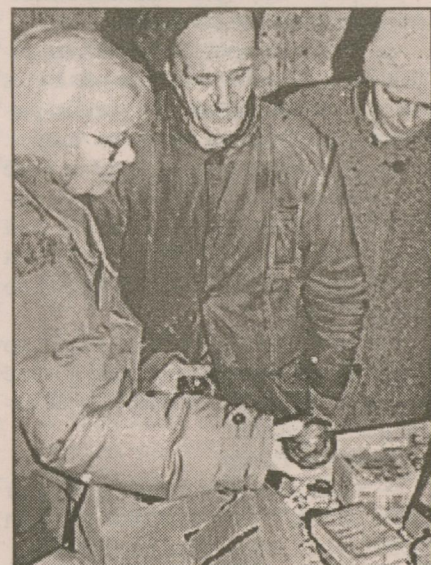
Aizsteidzoties notikumiem priekšā, var pateikt, ka jau otrajā dienā šis lūgums tika izpildīts, kā arī pie reizes Vitoldam Gžibovskim aizvesti tie apģērba gabali, ko sirmgalvis lūdza.

Laimonis Svalba, pirmā grupas invalīds, pieradis pie draugu apciemojumiem, dzīvo līdzī visiem pilsētas un pasaules notikumiem. Viņa istabā trenāžieri, ar ko vingrināt rokas, muskuļus. Pārvietojoties ar invalīdu ratiņiem, viņš ideālā kārtībā uztur māju, iedzīvi. Zviedru sarūpētu dāvanu saņemis arī iepriekš un pa šo gadu sācis mācīties zviedru valodu.

Tatjanas Vilcānes dzīvoklī daudz taborētu pārklāju, pārsegu. Tie — manas māmiņas darbi, stāsta saimniece. Sīrsnīgi nobēdājusies un uztrakusies, ka — man nav, ar ko jūs pacienāt. Kad samaksāts par dzīvokli, iztikai paliekot 50 santīmi

● Laimonis Svalba domā, ka būs jāturpina mācīties zviedru valodu.

● Medicīnas darbinieki aicina Vitoldu Gžibovski aplūkot, ko viņam atsūtījuši zviedri.

dienā. Pricējas par negaidīto dāvanu. Bet jau par pirmajam lietīnām, ko izņem no saīņa, saka — tās es iedošu māsas mazbērniņiem...

Šielūkošanās svešās dzīvēs satrieca. Vientulība, slimība, nespēks, vecums, trūkums. Zem cik jumtiem šādu likteņa pabērnu mūsu pilsētā? Rajonā? Valstī? Kaut arī ļoti rūpīgi gata-vota, taču būtībā — tikai mazītiņa palīdzība gadu mijā. Būtībā nekas īpaši dārgs šajās paciņās nebija. Produkti — saldumi, konservi, eļļa, kafija. Vai tiešām saviem postā nonākušajiem ļaudīm paši vairs nespējam to sarūpēt? It kā jau mūsu uzņēmēji sponsorē daudz un visu ko: ballītes, balvas visādām izklaidēm, ceļojumiem. Bet varbūt svarīgāk apzināt savas ielas vecos, slimos, vientuļos cilvēkus un pa reizei viņam uzdāvināt ikdienišķi nepieciešamo? Varbūt laiks nokau-nēties par aizjūras rīsu sainīšiem?

L.Rancāne
J.Silicka foto

● Medmāsa Rīta Klodāne ar sūtījumu pie Jekaterinas Oļševskas un...

● ...Marijas Vaivodes.

Gadu mijas svētki

Gada nogales svētku burzmā lielākajai daļai iznāca visādi — gan būt ciemiņu lomā, gan iejusties rīkotāju godā.

Vaiga sviēdros rāvās Ziemassvētku vecītis Preiļu bērnu un jauniešu centrā. Piecas reizes šeit eglītes svecītes tika iededzinātas «Ābecītes» bērniem. «Ābecīti» apmeklēja 87 pirmskolas vecuma bērni, darbojas piecas grupas. Katrai grupai notika savs sarīkojums. Bērnu un jauniešu centra teātra pulciņš mazajiem izrādīja savas ludziņas.

Jau vismaz sesto gadu pēc kārtas uz eglītes sarīkojumu bērnu un jauniešu centrs aicināja Preiļu un apkārtnējo pagastu bērnus invalīdus. Ielūgumi tika aizsūtīti 110 bērniem, ieradās 78 mazie invalīdi. Kā stāstīja centra direktore Aija Caune, eglīšu sarīkošanai bērniem invalīdiem Preiļos un Līvānos rajona padome piešķīra 316 latus. Šogad eglītei Preiļos neatradās sponsori. Izņemot Latvijas pasta Preiļu nodaļu, kas jau kuro gadu no savas puses uzņemas ielūgumu nosūtīšanu aploksnēs bez markām.

Preiļu bērnu un jauniešu centrā gada nogalē bija sarīkots arī Ziemassvētku tirdziņš, kurā varēja iegādāties centra pulciņos tapušus darbiņus, izstāde «Senās Ziemassvētkus atklātnes un rotājumi».

● Preiļu arodvidusskolā eglītes sarīkojuma galvenie varoņi bija eņģeļi, kuru tēlos iejutās Ilona Andžāne un Vineta Uzoliņa.

notika eglītes pulciņos. Bez tam centra bērni — ansamblis «Cālis», 3. klašu deju kolektīvs, daļa no teātra pulciņa — piedalījās kopīgajā koncertā kinoteātrī «Ezerzeme».

Preiļu 1. pamatskolā skolēnu skaits ir tik liels, ka mazajā sporta zālē trūkst vietas, un vismaz divas dienas balles jāriko viena pēc otras. Notika gan cepuru, gan horoskopu balles.

Aglonā svētku rūpes sākās ar eglē meklēšanu. Lielo svētku eglī kā arī zarus dekoratīvām vītņēm no savas zemnieku saimniecības «Mikāni» gādāja tās īpašnieks Viktors Jonāns. Otrajos Ziemassvētkos svētku eglīti savu darbinieku bērniem kultūras namā rīkoja Aglonas maizes ceptuve un patērētāju biedrība. Nākamajā dienā uz svētkiem bija uzaicināti pagasta bezdarbnieki un viņu bērni, bet Ziemassvētku vecītis ar sociālās aprūpes nodaļas palīdzību bija parūpējies par dāvanām.

Jau daudzus gadus Aglonā nebija noticis karnevāls, laikam tāpēc šogad tam bija tik liela piekrišana. Karnevālā muzicēja no Andrupenes ielūgts ansamblis. Labākās maskas noteica vērtēšanas komisija — Jānis Špoks un Inese Kondraņicka. Skaistākās maskas bija sagatavojuši Ināra Špele un Jānis Gžibovskis. Bet balvas dabūja pilnīgi visas maskas. Par labu uzvedību to saņēma arī kāds īsts sunītis ar zilu banti, kas pavadīja saimnieci.

29. decembrī visiem pagasta bērniem notika eglītes sarīkojums, kurā ciemojās Rīgas Bērnu pils teātris «Zīlks» ar izrādi «Ziemassvētki Rūķu zemē». Pēc tam mazie aktieri rotaļājās ar pagasta bērniem. Uz šiem svētkiem ieradās tik daudz apmeklētāju, ka kultūras nama zāle bija pārpildīta. Nevar nepieminēt to, ka viens no pagasta padomes deputātiem — ārsts Vadims Krimāns — daļu no pērnajā gadā saņemtās deputāta algas ziedoja šim sarīkojumam.

Kāparasti Ziemassvētkos, Salenieku pansionātā ieradās dažādi apsveicēji, cilvēki, kas vēlas iepriecināt vecos, vientuļos ļaudis. Ar koncertu pansionātā viesojās Greižu ģimene. Pansionātu apmeklēja Drav-

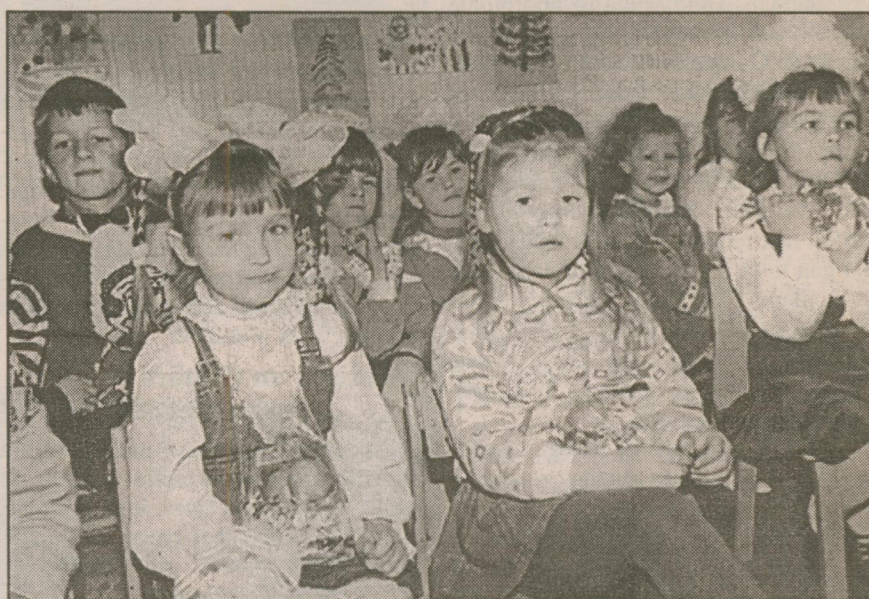

● Cepuru modei nav ierobežojuma.

● Preiļu 1. pamatskolas 6.d klases skolēni iejutās 18. gadsimta tērpos un cepurēs.

● Preiļu bērnu un jauniešu centra teātra pulciņa dalībnieki pēc izrādes mazo ābecīteku eglītē.

● Mēs drīz iesim skolā un arī pratīsim visādas gudras lietas.

● Ar bērniem invalīdiem rotaļājās klauni.

nieku pamatskolas skolēni un skolotāji. Bērni bija sagatavojuši svētku koncertu, bet īpašu apsveikumu saņēma tie trīs pansionāta iedzīvotāji, kas šeit ieradusies no Stabulnieku pagasta. Vilhelms Jackevičs pansionātam dāvināja medu, Osvalds Grišāns — krāsu televizoru ar PAL bloku, veikals «Rio» no Preiļiem — saldumus, augļus, Aglonas pagasta padomes pārstāvji ieradās ar divām lielām tortēm. Savus bijušos pagasta iedzīvotājus, kā arī pārējos pansionāta iemītniekus apmeklēja Rožkalnu pagasta padomes pārstāvji. Dažādas ikdienā nepieciešamas lietas dāvināja individuālā veikala īpašnieks Papiņš no Jaunaglonas.

Lielā svētku eglē pansionātā notika 30. decembrī kopā ar darbinieku bērniem. Uz to ieradās rajona padomes priekšsēdētājs Arvīds Soldāns, rajona sociālās aprūpes nodaļas vadītāja Jūta Fadejeva ar cienastu — divām lielām tortēm un mandarīniem.

Pansionātu apmeklēja arī Riebiņu un Rušonas pagasta pārstāvji.

Pansionāta iemītnieki nepalika arī bez svētības — jau labu laiciņu pirms Ziemassvētkiem šeit ieradās bazilikas vikārs Raimonds Pizičs, bija iespēja izsūdzēt grēkus, piedalīties Misē, saņemt oblātes.

Vairāki pansionāta iemītnieki ir dzimuši šī gadsimta pirmajos gados. 90 gadi pagājušajā gadā apritēja Veronikai Pudu-

● Ko atnesis Ziemassvētku vecītis?

lei, divus gadus par viņu vecāka ir Helēna Zaozerska no Aizkalnes. Arī otra bijusī aizkalniete Helēna Vucene ir 91 gadu veca. 90 gadu robežas pārsnieguši Mihails Olševskis no Rušonas un Sofija Mozule no Aglonas. 86 gadus sasniedzis Jānis Pūdžs, 83 — Antons Meluškāns, abi — Rušonas pagasta iedzīvotāji.

L.Rancāne
J.Silicka foto

Pepijas Garzeķes, Ulofa Palmes un Alfreda Nobela zemē

Sākums «Novadnieka»
17., 20., 24. un 3. janvāra numurā

Skolas direktora un vietējā policista avīze

5. novembrī Līzbete Akselone mums bija sagatavojusi laipnu uzņemšanu Ērebrū apgabala lielākajā laikrakstā «Nerikes Allehanda». 1843. gadā to nodibināja divi liberāli noskaņoti pilsoņi — skolas direktors Gumaelios Otto Joels un policists Svante Falks. Tiesa, tas bijis vēl pirms politisko partiju sistēmas izveidošanās Zviedrijā. Laikraksts propagandējis kultūru, izglītību un atturīgu dzīves veidu. Arī pašlaik «Nerikes Allehanda» materiāli tiek rediģēti sociāli liberālā garā, lai gan tieša partijas ietekme laikrakstā nav jūtama. Lai gan pēdējās vēlēšanās Zviedrijas liberālā partija ieguva tikai aptuveni sešus procentus vēlētāju balsu, valstī ar liberālu novirzienu ir 50-60 procenti preses izdevumu.

Zviedrijā pavisam citi mērogi un apjomi. Latvijas novadu avīzītes ar nedaudziem tūkstošiem eksemplāru lielu metienu ir tikai tādas sīkaļņas, salīdzinot ar ziemeļkaimiņu novadu laikrakstiem. Tā «Nerikes Allehanda» metiens ir 69 tūkstoši eksemplāru, laikraksts iznāk sešas reizes nedēļā. Avīzē var būt no 40 līdz 60 lappusēm. To veido vienpadsmit vietējās redakcijas un četras izdevniecības. Centrālā ir Ērebrū, pa vienai Ērebrū apgabala ziemeļu, dienvidu un rietumu daļā. Tādēļ

arī katrs avīzes numurs ir savādāks — atšķiras ar vietējām lappusēm.

«Nerikes Allehanda» vadošais žurnālists Peters Jotells ar acīmredzamu patiku mums izrādīja redakcijas telpas, tik lepna un grezna, ka tajās droši varētu mīnāties augsta ranga valdības ierēdņi. Izrādās, ka «NA» šajā celtnē mīt kopš 1934. gada, līdz tam ēkā atradusies banka.

Peters Jotells uzskata, ka preseī Zviedrijā tagad esot smagi laiki, kad jācinās par eksistenci. Tomēr «NA» strādā ar peļņu un investē to savā avīzē. 1981. gadā uzcēla savu tipogrāfiju ārpus pilsētas. Toreiz tā bija vismodernākā Eiropā. Pirms diviem gadiem radās «NA» Interneta variants. Zviedri uzskata, ka reklāmai Internetā nākotnē būs vislielākā nozīme un jau tagad cenšas reklamdevējus arvien ciešāk piesaistīt.

Anderšs un Gunārs — «Zelta lāpstas» ieguvēji

Anderšu un Gunāru mums stādīja priekšā kā «NA» dvēseles, lielākos un veiksmīgākos «racējus», kuri saņēmuši žurnālistu apvienības balvu «Zelta lāpsta». Mums, protams, gribējās zināt, ko tad abi «rakuši» un kādi bijuši darba rezultāti.

1995. gada beigās avīzē parādījusies rakstu sērija par četriem pašvaldības īpašumā esošiem uzņēmumiem: komunālo dzīvokļu uzņēmumu, enerģētikas uzņēmumu, apgabala transporta uzņēmumu

un kādu pašvaldības īpašumā esošu banku. Iepriekš uzņēmumi netika dziļi un pamatīgi izpētīti, tāpēc abiem žurnālistiem bija kur ņemties. Anderšs un Gunārs rādīja dokumentu sējumus, kuri nedarītu kaunu pat dažai labai tiesas prāvai mūsu zemītē: no grāmatvedības čekiem līdz atskaitēm par ceļojumu un prezentāciju izdevumiem.

Viens no Zviedrijas preses brīvības pamatprincipiem ir sekojošs — vispārējiem dokumentiem ir jābūt pieejamiem atklātībā. Ja kāds dokuments ir slepens, tad uz tā ir jābūt rakstiskai norādei, kāpēc tas ir slepens. Likums par vārda brīvību Zviedrijā motivē šo prasību: lai veicinātu brīvu domu apmaiņu un vispusīgu izaismojumu, ikvienam zviedru pilsonim ir tiesības lasīt vispārējos dokumentus.

Slepeni dokumenti parasti skar valsts drošību, ārpolitiku, sociālās un ekonomiskās problēmas vai aizsargā personisko integritāti. Tiesības lasīt atklātībā pieejamus dokumentus ir visiem, ne tikai žurnālistiem. Ir jānodrošina iespēja jebkuram ieiet jebkurā iestādē un lasīt visas vēstules, protokolus un iesniegumus, kas atspoguļo iestāžu darba rezultātu vai kuri sūti iestādei.

Tāpēc mums kļuva skaidrs, kādā veidā abi zviedru žurnālisti savāca tik lielu dokumentu klāstu analīzei no visiem četriem pašvaldības uzņēmumiem. Izrādās, ka uzņēmumu attieksme bijusi visai dažāda. Transporta uzņēmums, piemēram, brīvi ļāvis žurnālistiem iepazīties ar visiem dokumentiem. Toties «Ērebrū enerģijā» daudziem papīriem pēkšņi parādījies noslēpuma zīmogs, kas mūsu kolēģiem licis saauksties. Sākusies lielā «rakšana», kuras rezultātā Gunārs un Anderšs atklājuši, ka «Ērebrū enerģijas» vadība biežās konferences rīkojusi ārpus pilsētas pilis un muižas ar bagātiem pusdienu galdiem un dārgiem dzērieniem. Divi uzņēmuma vadītāji, ierodoties uz konferenci Kualalumpurā (Malaizijā), apmeklējuši «sarkano lukturu» kvartālu, bet par taksometra un citiem pakalpojumiem nemaz nav maksājuši no savām kabatām.

Publikāciju gatavošana beigusies ar to, ka redakcija uz Malaiziju komandējusi savu fotogrāfu, lai papildinātu rakstu sēriju ar attiecīgiem attēliem no bāriem un hoteliem, kur uzturējušies abi vainīgie no «Ērebrū enerģijas».

Rakstu sērija 1995. gada beigās radījusi pamatīgu satraukumu Ērebrū sabiedrībā. Abi žurnālisti vēl tagad uzskata, ka

● Tagad Zviedrijas sirdspukstu klausāmajā vietā vairs nestāv pielādēti lielgabali, bet vieni no populārākajiem zviedru transporta līdzekļiem — velosipēdi. Veselīga dzīvesveida piekritēju Ērebrū un visā valstī ir krietni daudz. Uz ielām starp braucamo daļu un gājējiem paredzēto ietvi ierīkoti speciāli celiņi velosipēdistiem, kur braucēju nekad netrūkst.

nekad iepriekš lasītāji nav bijuši tik atsaucīgi, nav tik daudz zvanījuši uz redakciju. Bet rezultāts? Bijis spiests uzrakstīt atlūgumu «Ērebrū enerģijas» viceprezidents, lai gan viņa darba līgums noslēgts tādā veidā, ka šis kungs jebkurā gadījumā pēc aiziešanas no uzņēmuma saņem milzīgu pensiju, par kuru var sārtīgi un neatraucēti dzīvot.

Mēs, Latvijas žurnālisti, par visu dzirdēto tikai domīgi grozījām galvas. Patiešām mierīga un laimīga zeme ir Zviedrija, ka žurnālisti divu gadu laikā var tikai vienu sensacionālu lietu «izrakt». Tad jau Latvijā ir īsta zelta bedre — jo nedēļa, jo sensācija, jo mēnesis, jo skandāls.

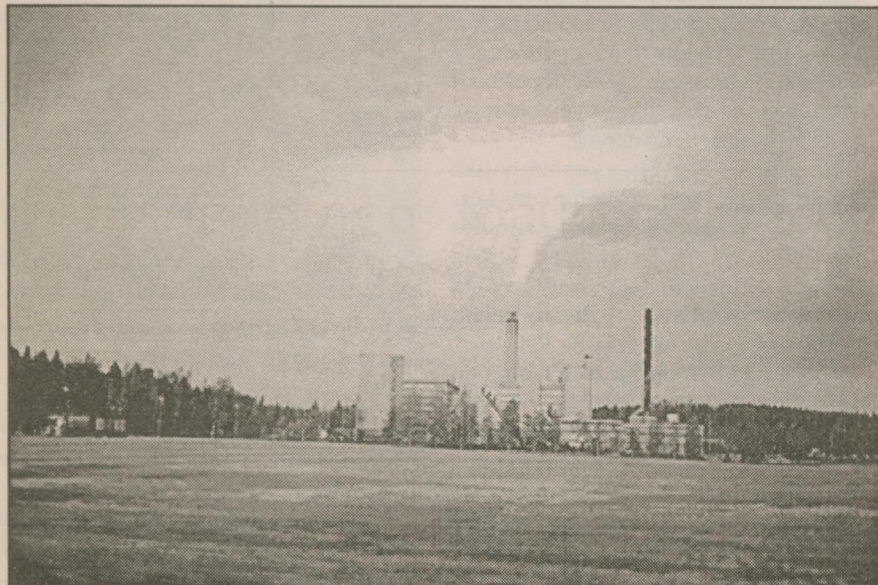
Zviedrijas sirdspuksti

Tie esot dzirdami Ērebrū centrālajā laukumā, kur atrodas pieminētais Engelbrehtam vienā pusē, bet svētā Nikolaja baznīca — otrā. Nav zināms, kad un kā, bet tur ir tā noteiktā vieta, kas esot pats Zviedrijas vidus. Augšējā fotoattēla kreisajā pusē redzamajā uz bruģa ar baltu krāsu uzvilkto kvadrātā esot jāpieliek plauksta, un tad varot just, kā pukst Zviedrijas sirds. Mums, latviešiem, šie sirdspuksti saistās ar kādu vēsturiski nepatīkamu faktu — no šī laukuma zviedru karalis Gustavs Ādolfs savā laikā sāka karagājieni uz Baltiju, tajā skaitā arī uz Latviju.

Lidija Kirillova
Turpmāk vēl.

● «Nerikes Allehanda» redakcijas pirmajā stāvā viena kompjūteriem piebīvēta telpa atvēlēta Ērebrū skolēniem, kuri ir bieži viesi laikrakstā. Te viņi iepazīst avīzi, gatavo savas pirmās publikācijas.

● Viens no «Ērebrū enerģijas» uzņēmumiem, kas atrodas ārpus pilsētas. Tieši šī uzņēmuma vadības darbi un nedarbi radīja pateicīgu augsni žurnālistu «rakšanai».

● Ērebrū centrālajā parkā, kas mums vairāk atgādināja nelielu skvēriņu, no pamazām aizsalstošajiem kanāliem krastā nāca un gardus kumosīņus diedēlēja pieradinātas pīles. Likās tik pazīstamas, gluži kā no Rīgas Bastejkalna kanāliem nākušas.

Līvānietes — pirmās basketbolistes Latgalē

«Līvāni ir vienīgā Latgales pilsēta, kurā basketbolu spēlē arī sievietes.» Tā «Daugavas Vēstnesis» rakstīja 1942. gada pavasarī pēc Latgalē pirmo reizi rīkotā turnīra basketbolā sievietēm. Sacīkstes notika Līvānos, un turnīra dalībnieces bija tikai līvānietes, kuras spēlēja komerskolas, Līvānu sporta biedrības (LSB) un Līvānu kūdras fabrikas vienībās. Uzvarēja LSB izlase (Džardane, Aizpuriete, Iesalniece, Stare un Ūdre).

Arī Latgalē pirmais zibesturnīrs basketbolā sievietēm un jauniešiem tika sarīkots Līvānos. Tas notika 1943. gada janvārī Biedrību nama zālē. Startēja sešas komandas. Turnīrā lielu pārsteigumu sagādāja Līvānu Valsts komerskolas 1. klases meiteņu komanda, ko trenēja Rīgas Viļa Olava komerskolas un LU Tautsaimniecības un tieslietu fakultātes absolvents pedagogs Alberts Veinbergs. «Mazās basketbolistes» — Ilga Mārāne, Aina Bičole, Velga Palkava, Irēna Varšlavāne un Līvija Zusāne — negaidīti izcīnīja otro vietu.

Basketbola treniņus sāka arī daugavpīlītes, un trenerim A. Veinbergam radās problēma: uz maču Daugavpili sūtīt ļoti talantīgās «mazās, jaunās» vai arī vecāko komandu, kura zibesturnīrā Līvānos bija tomēr ieguvusi 1. vietu (Līvija Daģe, Emīlija Januškeviča, Emīlija Bruzgule, Zelma Rudzāte, Velta Zadava).

Sporta pedagogs komerskolā četros mācību gados paguva veikt ļoti daudz. 1944. gada vēlinā rudenī A. Veinbergs emigrēja uz Zviedriju, tur ir sastādījis

latviešu skolēniem zviedru — latviešu vārdnīcu, trenējis jauniešu ģimnāzistes peldēšanā, uzrakstīja autobiogrāfisko romānu «Pāri ūdeņiem», kas 1992. gadā izdots Rīgā. Viņš viesojās Līvānos 1996. gada jūlijā, kad notika Līvānu Valsts komerskolas dibināšanas 65. gadskārtas svinības. Vislielāko cieņu rada tas, ka 1940.-1944. gadā (kara laikā!) Veinberga kungam Līvānos izdevās panākt arī strauju progresu sportistu meistarības paaugstināšanā vēl divos sporta veidos — vieglatlētikā un peldēšanā sievietēm. Latgales meistaru — čempionu nosaukumu Daugavpili izcīnīja komerskolas audzēkņi un absolventi Ā. Saulītis (diska mešanā un lodes grūšanā), A. Znotiņš (5000 m skrējienā un kārtslēkšanā) un V. Ņutovcs (trīsslēkšanā). Latgales rekordus Znotiņš laboja arī desmitcīņā un 1000 m skrējienā. 16 gadus vecā Dzidra Graudiņa (pēc kara dzīvo Kanādā) izvirzījās par vienu no labākajām augstlēcējām Latvijā, bet viņas māsa Zenta, ko trenēja A. Veinbergs, Rīgā 1944. gadā kļuva Latvijas meistare (provinču grupā) 100 m peldējumā uz muguras (Rīgas sportistes cīnījās atsevišķā grupā).

Latgales vispārējos sporta svētkos Daugavpili līvānietis A. Gercāns šķēpa mešanā bija otrais (zaudēja tikai rīdziniekam J. Stendzeniekam, kuram sezonā bija otrais labākais rezultāts Eiropā).

Pēc daudziem gadiem tiekoties ar sporta skolotāju Veinbergu, viņam vaicāju, kādēļ pedagogs akcentu toreiz Līvānos ir līcis uz basketbolu nevis otru

sporta spēli — volejbolu. Viņš atbildēja, ka treniņiem Biedrību nama zāle grozābumbai piemērotāka, bet zālei zemi griesti volejbolam... Uzdāvināju viņam piemiņai mūsu balti zeltīto «Dzintara slīdu» nozīmīti.

Šogad pirmo sezonu Latvijas Jaunatnes basketbola līgas meistarsacīkstēs startē Līvānu meiteņu komanda. Lai labi veicas! Mums, «tālumnīkiem», ir gandarījums, ka Latvijā populārākajā sporta spēlē Preiļu novada sportisti Gunta Endzeļa vadībā ļoti strauji progresē (kā sendienās!). Līdere — Līvānu vīriešu izlase Dienvidaustrumlatvijas līgā. Lieliski Jaunatnes līgā cīnās (A grupā) Līvānu zēni, bet Raimonds Vaikulis — viens no rezultatīvākajiem visā Latvijas Jaunatnes basketbola līgā!

Latvijas Sporta muzeja fondos ir rets fotoattēls — 30. gadu Līvānu vispopulārākais vieglatlēts, viens no tā laika labākajiem tāllēcējiem Latvijā Jānis Balcers — ASV. Pēc kara Balcers aizceļoja trenēja vieglatlētus un volejbola sievietes vienību. Viņš ir «vēsturiska persona» — uzvarētājs vairākās disciplīnās pirmajās, Līvānu sporta laukuma atklāšanas, sacīkstēs. Tās notika 1931. gadā.

Līvānu vēsturē šis gads bija notikumiem bagāts: sporta laukuma atklāšana, evaņģēliski luteriskās baznīcas iesvētīšana, Līvānu komerskolas atklāšana, Dubnas skaistākā tilta celtniecības sākums. Tilts tika uzspriecināts 1941. gadā.

Pēteris Vilcāns,
žurnālists

Latvijas čempionāts volejbolā

Kārtējās spēles Latvijas čempionātā volejbolā pirmajā līgā aizvadījusi Preiļu komanda. Preiļietes pieveica Rīgas volejbola skolas komandu — 3:0, Liepāju — 3:0 un Talsus — 3:0, bet bija spiestas piekāpties gulbenietēm — 0:3.

Pašlaik turnīra tabula ir šāda:

Gulbene	8—1
LLU	7—0
Daugavpils	6—5
Preiļi	5—1
LSPA	5—2
Liepāja	3—6
Murjāņi	1—7
RVS	1—8
Talsi	0—6

Pēc divu apļu turnīra pirmās četras komandas vēlreiz divos riņķos turpinās cīnīties par godalgotām vietām. Preiļu meitenēm šogad ir visas cerības piedalīties gan finālčetriniekā, gan medaļu sadalē.

Imants Babris,
sporta kluba «Cerība» direktors

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Rajona skolu valde

- ◆ 7. janvārī deju skolotāju seminārs Preiļu 1. pamatskolas deju zālē. Sākums plkst. 9.00.
- ◆ 9. janvārī angļu valodas skolotāju seminārs Preiļu Valsts ģimnāzijā. Sākums plkst. 10.00.
- ◆ 10. janvārī novada vidusskolu vieglatlētikas sacensības Daugavpīlī. Sākums plkst. 11.00.
- ◆ 13. janvārī ekonomikas skolotāju seminārs Preiļu Valsts ģimnāzijā. Sākums plkst. 10.00.
- ◆ 14. janvārī Līvānu bērnu un jauniešu centrā skatuves runas svētki. Sākums plkst. 11.00.
- ◆ Rajona skolu direktoru seminārs skolu valdes zālē. Sākums pulksten 9.30.

Preiļu bērnu un jauniešu centrs

- ◆ 10. janvārī ādas mākslinieciskās aprīkošanas kursa. Sākums plkst. 10.00.

Sporta klubs «Cerība»

- ◆ 7. janvārī Dienvidaustrumlatvijas basketbola līgas spēles. Preiļi — Jēkabpils. Sākums plkst. 19.30.
- ◆ 11. janvārī Latvijas volejbola čempionātā spēlē Preiļi — Murjāņi.
- ◆ 14. janvārī Dienvidaustrumlatvijas basketbola līgas spēles Krāslavā. Spēlē Krāslava — Preiļi. Sākums plkst. 19.00.

Preiļu pilsētas dome

- ◆ 8. janvārī plkst. 14.00 finansu komitejas sēde.
- ◆ 13. janvārī plkst. 15.00 dzīvokļu komisijas sēde.
- ◆ 14. janvārī plkst. 14.00 domes sēde.

Informāciju sagatavoja L. Rancāne
Rajona kultūras un tautas namu vadītāju ievēribai. Informāciju par sarīkojumiem lūgums pieteikt pirmsdienas no plkst. 9.00 līdz 12.00 pa tālruni 21996.

Godātie lasītāji un LTV skatītāji!

Latvijas Televīzijas raidījums «Province» ir uzsācis veidot «Provinces krēslu galeriju» — savdabīgu pašvaldības vadītāju portretējumu.

Kurš gan ir pats svarīgākais krēsls pagastā? Nu, protams, tas ir pagasta galvas krēsls. Tas allaž ir visu acu priekšā: stabils vai iluzors, ciets vai iemidzinoši mīksts, izturīgs vai grīlīgs... Krēsls kā atbalsta punkts un kā varas līdzeklis. Ko mēs zinām par cilvēku krēslā?

Varbūt Latvijas Televīzijas oriģinālo balvu — stikla krēslu — ir pelnījis tieši jūsu pašvaldības galva?

Ja viņš patiesi ir jūsu cilvēks krēslā, jūsu cienīts un mīlēts, par kura savdabību gribat pastāstīt arī citiem, lūdzu, rakstiet mums! Mūsu adrese: «Province», Latvijas TV, Zaķusalas krastmala 3, Rīga, LV 1509.

«Provinces krēslu galerija» ir tikko sākusies, un vietas tajā vēl daudz!

Būsim gandarīti, ja kopā ar jums spēsim apliecināt, ka krēsls provincē nav tikai varas simbols.

Sarmīte Plūme,
«Provinces» autore

Pensiju nauda jaunās rokās

Ar šo gadu būtiski mainās sociālās apdrošināšanas iemaksu administrēšana un obligāto maksājumu apjomi.

Fonda vietā — aģentūra

Sākot ar 1998. gadu, Valsts sociālās apdrošināšanas fonds (VSAP) pārtop par Valsts a/s «Sociālās apdrošināšanas aģentūra» (SAA). Jaunā iestāde turpmāk nodarbošies ar sociālo iemaksu administrēšanu, nākamgad uzraugot Ls 428 miljonu speciālā budžeta un Ls 40 miljonu valsts budžeta līdzekļu izmantošanu. Konkursā uz jaunās aģentūras vadītāja posteni uzvarēja VSAP direktore Inese Šmitiņa.

Turpmāk darba devēji nebūs Valsts sociālās apdrošināšanas iestāžu klienti — sociālo iemaksu iekasēšanu pārņem Valsts ieņēmumu dienests. Pēdējā savas darbības gadā VSAP veicies labāk nekā iepriekšējos gadus, un sociālā budžeta ieņēmumu plāns ir pārpildīts. VSAP «pūrā» uz nākamo gadu līdzī dos Ls 20 miljonus (par šo summu obligātās sociālās apdrošināšanas iemaksas ir bijušas lielākas par fonda izdevumiem), kaut gan paši šā gada sākumā dabūjuši tikai Ls 7 miljonus «pūra naudas».

Jaunā gadā — jauni nodokļi

1998. gadam Ministru kabinets noteicis jaunus obligāto sociālo iemaksu procentus: jau esošajai pensiju, bezdarba, slimības, maternitātes un invaliditātes apdrošināšanai tagad pievienosies arī obligātā apdrošināšana pret nelaimes gadījumiem darbā. Visu sociālo iemaksu kopsumma tagad palielinājusies līdz 37,09% (līdz šim 37%). Taču strādājošajiem it kā nav jāsaņemas — viņu maksātie 9% paliek nemainīti, bet par 0,9% palielinās darba devēju maksājamā sociālās apdrošināšanas daļa, un tagad tā būs 28,09%. Tas gan ir skaidrs, ka darba devējs šo piemaksu no savas kabatas jau neņems, bet droši vien atradīs veidu, kā to izvilināt no darba ņēmējiem.

Lielāks nekā pērn ir Saeimas apstiprinātais sociālais budžets — tas pieaudzis par 34 miljoniem latu jeb par 8,5% un būs Ls 424 miljoni. Tomēr par Ls 7 miljoniem lielāks nekā līdz šim gaidāmas izmaksas bezdarbnieku pabalstiem: tagad tos aprēķinās no sociālajām iemaksām par algām, nevis no minimālās algas.

Patlaban Latvijā sociālās apdrošināšanas iemaksas regulāri tiek maksātas par aptuveni 970 tūkstošiem cilvēku.

Pēc «Rīgas Balss» materiāliem

Janvārī būšot mēreni auksts

Pirmās dekādes pirmajā pusē mākoņains laiks, sniegs, slapjš sniegs, rietumu rajonos lietus. R vējš 5-10 m/s, brāzmās 15 m/s. Gaisa temperatūra naktī no -5 līdz 0 grādiem C, dienā no -1 līdz +4 grādiem C. Dekādes otrajā pusē mainīgs mākoņu daudzums. Vietām neliels sniegs. ZA vējš 3-8 m/s. Gaisa temperatūra naktī pazemināsies līdz -13 grādiem C, austrumu rajonos līdz -18 grādiem C, bet dienā līdz -8 grādiem C.

Otrās dekādes sākums gaidāms bez nokrišņiem. DA vējš 7-1 m/s. Naktī no -10 līdz -5 grādiem C, austrumu rajonos līdz -17 grādiem C, dienā no -7 līdz -2 grādiem C. Dekādes otrajā pusē pārsvarā mākoņains laiks, sniegs, dekādes beigās slapjš sniegs. R, ZR vējš 7-12 m/s, dekādes

beigās brāzmas 15 m/s. Gaisa temperatūra naktī no -8 līdz -3 grādiem C, dienā no -4 līdz +1 grādam C.

Trešās dekādes pirmajā pusē mākoņains laiks. Bieži nokrišņi, atkal, atsevišķās dienās migla. DR vējš 7-12 m/s, brāzmas 15 m/s. Naktī no -4 grādiem līdz +1 grādam C, dienā no -2 līdz +3 grādiem C. Dekādes otrajā pusē mākoņains laiks, brīžiem skaidrosies.

Atsevišķās dienās sniegs, putenis. ZR, Z vējš 7-12 m/s. Gaisa temperatūra naktī no -13 līdz -8 grādiem C, ziemeļaustrumos līdz -20 grādiem C, dienā no -10 līdz -5 grādiem C.

Geomagnētisko faktoru ietekmē nelabvēlīgas dienas būs 11., 16., 19., 21., 26. un 29. janvārī.

VĒSTĀRĪBA

Netaupiet uz pudeļu rēķina

Plastmasas pudeles satur akrilnitrilu. Šī viela ir ļoti indīga, pēc iedarbības tā līdzinās cianīdiem, piemēram, ciānkālijam. Akrilnitrils iedarbojas uz visām organisma sistēmām un zināmā daudzumā var novest pie bojāejas. Akrilnitrils ir arī kancerogēns.

Akrilnitrils un daži citi nitrili spēj pāriet no iesaiņojuma pārtikas produktā (taukos, alkoholā un citos dzērienos).

Jo ilgāk produkts šajā iesaiņojumā glabājas, jo tajā vairāk nitrilu.

Kāpēc tad mēs tomēr lietojam dzērienus, kas glabājušies plastmasas pudelēs? Izrādās, ka pudeles nav tik bīstamas. Aprēķināts, ka no tām pārtikas produktos un dzērienos pāriet ļoti maz nitrilu. Daudzas nopietnas organizācijas uzskata, ka plastmasas iesaiņojums ir pavisam nekaitīgs.

No veselības viedokļa ekoloģiski tīru produktu (dabisko sulu un minerālūdeņu) pārdošana plastmasas pudelēs nav gluži loģiska. Tāpēc, ja jūs neželotat līdzekļus veselīgam dzīvesveidam, labāk pērciet vecās labās stikla pudeles.

Plastmasas pudeles centieties izmantot tikai vienu reizi. Neleļiet tukšajās pudelēs citus iekšēji lietojamus šķidrumus. Nekādā ziņā nepildiet tajās karstus dzērienus — augsta temperatūra sekmē nitrilu pāreju no plastmasas šķidrumā. Tehniskajiem šķidrumiem šīs pudeles var lietot.

Turklāt plastmasā ātri veidojas skrumbiņas un plaisiņas, kurās mēdz vairoties mikrobi, un tos bez karstas apstrādes iznīcināt nevar. Bet plastmasu verdošā ūdenī likt nedrīkst.

«Argumenti i fakti»

**PASAULES
RAIBUMI****Lai mazāk būtu sakosto**

Šantovas (Ķīna) ekonomiskās zonas varas institūcijas neskaitāmo suņu sakosto pilsoņu spiediena ietekmē uzlikušas suņu īpašniekiem milzīgu nodokli, kuru diezin vai visi spēs samaksāt. Tagad par suņa reģistrēšanu policijā būs jāmaksā 1,2 tūkst. dolāru plus vēl 400 dolāri gadā par medicīnisko pārbaudi. Aprēķins ir vienkāršs: summas, kas ievērojami pārsniedz ierindas suņmiļa gada ienākumu, piespiedīs to no suņa atteikties.

Šantova nav pirmā Ķīnas pilsēta, kas izlēmusi ar nodokļu palīdzību «pasargāt cilvēkus no sakošanas briesmām un ievērot pilsētas higiēnu». Nesen šādu metodi izmantojušas Pekinas varas iestādes, un, lūk, kāds rezultāts: praktiski nodokļus neviens nemaksā, toties uz ielām suņu kļuvis krietni mazāk. Tāpat mazāk ir arī sakosto garāmgājēju.

**XXI gadsimtā kārtosim
eksāmenu asprātībā**

Londonas avīze «Express» raksta: nav izslēgts, ka pienāks laiks, kad darbā ņems tikai asprātīgus un dzīvespriecīgus cilvēkus (dažās iestādēs jau vadās pēc šī principa). Tiek uzskatīts, ka humora izjūta, smieklis palīdz risināt biznesa jautājumus. Līdzīgs secinājums izdarīts arī, šķiet, tik tālā no humora izdevumā kā žurnālā «Kliniskā psiholoģija».

Izrādās, ka jaunībā varam smieties 400 reizes dienā, bet, izejot pieaugušo kārtā, smejamies tikai apmēram 15 reizes. Bet smieklis, pēc zinātnieku apgalvojuma, palīdz gan sirds darbībai, gan arī uzlabo asinsriti un stimulē nervu sistēmas darbību. Tagad tiek sastādīti jauni testi asprātības un dzīvesprieka pārbaudei. Pēc aprēķiniem, tie būs gatavi gadsimta beigās, un tad, iespējams, kļūs vieglāk mūs atgriezt bērnībā, lai mēs smietos simtiem reižu dienā. Tikai nedrīkst aizmirst parunu: smieklis bez iemesla ir muļķības pazīme.

**Pastāvīgi iepērk gaļu.
Savi kāvēji.
Tāl. 22967.**

**Pērk papīrmalku un bērza finierklučus
mežā pie ceļa, cirsmas. Iespējami for-
vardera pakalpojumi.
Samaksa tūlītēja.
Tāl. 23743,
mob. tel. 29-355766.**

**Z/s «Zemniekdēls» iepērk
govis, jaunlopus, aitas, teļus,
cūkas, zirgus.
Transports mūsu.
Zvanīt 22380.**

**Iepērk gaļu,
kā arī lopus dzīvsvārā.
Tāl. 55614, 55641 vakaros.**

**Iepērk lopus dzīvsvārā: govīs,
bullus, cūkas, aitas. Samaksa uz
vietas. Noformē subsidijas.
Tāl. 21706, Daugavpili
8-254-53480, 34420.**

**A/s «Preiļu siers»
akcionāru ievērbai!**

Ar valdes lēmumu 1997. gada decembrī ir anulētas 152 parakstītas slēgtās emisijas akcijas (akcionāru kategorija — piena piegādātāji). Akcijas tiek piedāvātas realizācijai šīs kategorijas esošajiem akcionāriem līdz 1998. gada 14. janvārim.
Tāl. uzziņām 21136.

Pārdod

konteinerdevēju (12 m), 1994. g. Tāl. 21705, mob. tel. 356849;
bisi IŽ-58. Tāl. 23214;
divistabu dzīvokli. Tāl. 24588;
darba zirgu, seglus, zirga ratus. Tāl. 21225;
govs, V.Pastars. Tāl. 18311;
T-40 AM un inventāru. Tāl. 21924.

Pērk

Žiguli no 1983. g. līdz 1991. g. izlaiduma. Tāl. 8-246-24723, mob. tel. 8-29-341797;
T-150 kultivatoru. Piedāvāt jebkurā stāvoklī. Tāl. 16294.
sīpolus, kartupeļus. Tāl. 55645;
kartupeļus, sīpolus. Tāl. 24678.

Maina

divistabu dzīvokli ar ērtībām pret diviem vienistabas dzīvokļiem ar ērtībām. Tāl. 22707 pēc 19.

Dažādi

Vajadzīga aukle. Tāl. 24501.

30. decembrī Pelēču KN nozaudēta brūna zamšādas vīriešu virsaka ar dokumentiem. Godīgo atradēju ļoti lūdz atsaukties un piezvanīt pa tālr. 55631.

Lūdzu atsaukties sievieti, kura Brīvības ielā no zēniem paņēma mazu melnu sunīti. Tāl. 21984.

**Līvānu virsmežniecība
1998. gada 21. janvārī plkst.
11.00 rīko cirsmu izsoli.**

Dalības maksa Ls 10. Nodrošinājuma nauda 10% apmērā no nosolītās summas samaksājama tūlīt pēc cirsmas nosolīšanas. Dalībnieku reģistrācija Līvānu virsmežniecībā līdz 20. janvārim plkst. 17.00. Izsole notiks Līvānos kinoteātrī «Atpūta», Rīgas ielā 75a.

**Par cirsmu apskati zvanīt:
virsmežniecībai pa tālr. 42296,
44035, Jersikas mežniecībai pa
tālr. 43710, Līvānu mežniecībai pa
tālr. 44539.**

**Iepērkam lopus par
augstām cenām.**

Tāl. 24216, 24551.

Sestdien, 10. janvārī Preiļu tirgū pārdos paklājus un grīdas celiņus. Tos varēs pasūtīt vēlāmā krāsā pēc izmēra vai ziņējuma. Ļoti labas cenas!

LĪDZJŪTĪBAS

Nogrīma saule, apdzisa zvaigznes,
Norīma vēji, apklusā sirds.

E.Plaudis

**Sērojam kopā ar Ināru Urču,
no TĒVA uz mūžu atvadoties.**

Teātra pulciņa ģimnāzijas grupa

Ziemeļu vēji nu dienām un naktīm
zemes pēdējo siltumu dzer —
es vēl vienmēr cīruļus gaidu...

— Tavi cīruļi neatgriezīsies vairs, —
kāds teic un sniegu matos man ber.

V.Krāslavietis

**Skumju un atvadu brīdī esam kopā
ar Ināru, TĒTI mūžībā aizvadot.**

Preiļu bērnu un jauniešu
centra kolektīvs

Cilvēka mūžs tik līdzīgs ir koklei,
Pārtrūkst stīgas un viss paliek kluss.
**Skumju brīdī esam kopā ar Reginu
Vilcāni, TĒVU zemes klēpī guldot.**

Preiļu slimnīcas kolektīvs

Lai tēva mīla paliek dziļi sirdī
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.

I.Mežnora

**Izsakām līdzjūtību Elitai Matisonai
un pārējiem piederīgajiem,
TĒVU smiltājā pavadot.**

Līvānu pilsētas dome

American Blend

Elita

PLUS

20 FILTER CIGARETTES

NORTEENA TABAKA

Smēķēšana nodara nopietnu ļaunumu veselībai